

Protestantse Gemeente te Wildervank e.o.

Overdenking

Hoe de kerk naar Groningen kwam

We herinneren ons van de geschiedenisles vast nog wel dat het christendom naar de Lage Landen kwam met Willibrord en Bonifatius. De laatste zocht bewust de marteldood op en dat gebeurde in 754 bij 'Dockingakirka', waarschijnlijk Dokkum. Over de eeuwen daarna weten we erg weinig. Maar vanaf de 12^e en vooral de 13^e eeuw waren het de kloosters van waaruit nieuw land werd ingedijkt, grond ontgonnen, kerken gesticht en het christendom verspreid werd. Als we de beroemde 'houten kerkjes' even vergeten – die zover ik weet nooit zijn gevonden bij opgravingen – zijn het ook die eeuwen waarin de oudste kerken gebouwd zijn.

Een belangrijk klooster was dat van Wittewierum. Het kreeg een deftige Latijnse naam, *Floridus Hortus*, wat in het Nederlands Bloemhof werd. De stichter was Emo, pastoor van Huizinge, die een paar jaar later officieel de abt werd. Emo hield een kroniek bij van wat er in het klooster, de wijde omtrek en de verdere wereld gebeurde in een jaar. Die kroniek werd voortgezet door zijn opvolger abt Menko en waarschijnlijk door nog een ander. Die kroniek ligt nu in de Groninger universiteitsbibliotheek en de perkamenten bladen zijn online te bekijken. Ga naar <https://facsimile.ub.rug.nl/digital/collection/manuscripts> en zoek op 'wittewierum'. Wikipedia geeft ook de nodige informatie.

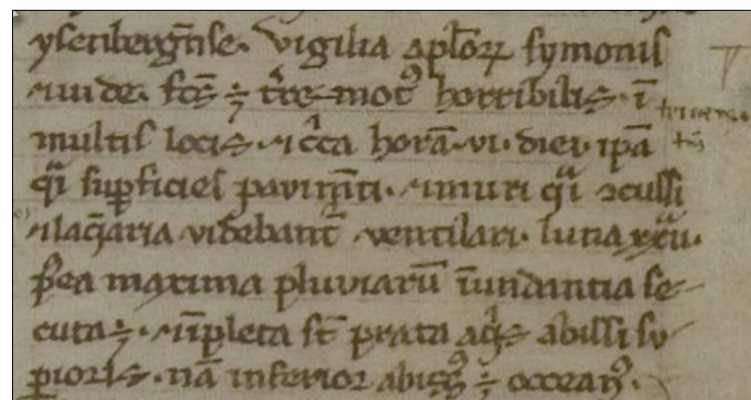
De kroniek van Emo en Menko is de belangrijkste historische bron voor de 13^e eeuw in de Ommelanden. De kroniek vertelt over het weer en de oogst, over lokale oorlogjes en kerkelijke ruzies, over schenkingen, over wat er uit de wijdere wereld tot hier doordrong. Emo gebruikt soms bloemrijke taal, soms is hij broodnuchter. Bij elkaar krijgen we zo een beeld hoe het religieuze en het wereldlijke tegelijkertijd werden ontwikkeld. De monniken predikten, droegen de mis op, brachten pastorale zorg. Ze zorgden voor onderwijs en ziekenzorg. Door bedijking, ontginning en schenking kreeg het klooster een enorm landbezit. Na de Marcellusvloed (er waren er meer), met tienduizenden slachtoffers, legden de kloosters de basis voor dijk- en waterbeheer.

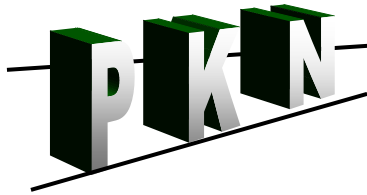
En, wordt er steevast gezegd, Emo vermeldde al de eerste aardbeving in Groningen. Maar dat valt te betwijfelen. Op het werkcollege Middeleeuws Latijn hebben we dat stukje vertaald met een kopie van de oorspronkelijke kroniek erbij (zie hieronder). En dan blijkt dat precies de twee woorden die de conclusie staven dat Emo een aardbeving beschrijft, veel later zijn toegevoegd door iemand die een gedrukte versie van de kroniek verzorgde. En zonder die woorden staat er gewoon een beschrijving van een enorme valwind die het hele gebouw deed schudden, gevolgd door een ontzettende stortregen. Maar geen aardbeving. Vaak zien Emo of Menko in natuurrampen een straf van God, maar bij die zogenaamde aardbeving juist niet. Dr. Bea Blokhuis heeft het zorgvuldig geanalyseerd (al was het maar om de NAM een argument te ontnemen).

Zo'n kroniek geeft je een prachtig inkijkje in hoe geloof en dagelijks gebeuren steeds door elkaar liepen. Bij weer zo'n zinloos oorlogje verzucht de abt dat de mensen het ook nooit leren. Bij een goede oogst straalt de vreugde van de woorden af. Het geloof kwam naar Groningen met hardwerkende monniken die zevenmaal per dag de Heer lof toezongen. Je kunt het perkament nog aanraken dat Emo en Menko zelf beschreven. En je overbrugt in één keer 800 jaren.

Terug naar de middeleeuwen kunnen wij niet gaan. Maar zouden wij in onze tijd nog wegen kunnen vinden om gewoon hard werken en oprecht geloven op een natuurlijke manier met elkaar te verbinden? Daarvan zou de kerk ook nu kunnen groeien.

ds. Marien Grashoff

NIEUWS

Vanuit de kerkenraad

Als kerkenraad zijn we op 3 mei jl. weer bij elkaar geweest. Het volgende willen we met u delen.

Zoals u vast wel hebt meegekregen, maar dat we toch nog even willen noemen, is dat onze organist Dirk Swama op 26 april jl. een koninklijke onderscheiding heeft gekregen: hij werd lid in de Orde van Oranje-Nassau. Het was eerder de bedoeling dat het lintje op 26 maart zou worden uitgereikt tijdens het jubileumconcert dat Dirk wilde geven ter gelegenheid van zijn 60 jarig jubileum als organist, maar helaas door Covid-19 besmettingen kon dat alles niet doorgaan. Vanaf deze plaats willen we Dirk nogmaals feliciteren.

Er komen nieuwe antependia, omdat de oude nodig aan vervanging toe zijn. Deze hebben we, behalve de rode kleden voor Pinksteren, kunnen overnemen van de voormalige Vrije Evangelische Gemeente te Veendam. De rode kleden zullen apart worden besteld.

Annemiek Penning heeft de taak van preekvoorziening op zich genomen.

De ICT zaken zullen naast Marien uitgevoerd worden door Ben Mesman en Nico Steenbergen.

Met het vertrek van Kees Joosten wordt Jeanette Mulder de nieuwe penningmeester van de diaconie. Ze zal daarbij ondersteund worden door haar man Mark. Gerrit Jan Laarman wordt als tweede persoon toegevoegd om rekeningen in te kunnen zien.

Ook ons kerkgebouw heeft te maken met aardbevingsschade. Het hele traject van schademelding, inspecties, aanbidding is intussen gepasseerd, wat erin heeft geresulteerd dat er een schadebedrag is uitgekeerd. Dit bedrag is vooreerst ondergebracht bij het onderhoudsfonds. Omdat er binnenkort ook restauratiewerkzaamheden aan het gebouw moeten

worden gedaan, wil men proberen de schade- en restauratiewerkzaamheden gelijktijdig te laten uitvoeren.

Verder willen we u nog noemen dat we als kerk een legaat mochten ontvangen.

De laatste beide punten zijn ook aan de orde geweest in de zakelijk gemeenteavond van 11 mei jl.

Tijdens die vergadering zijn er zijn vragen gesteld hoe men te werk wil gaan met de herstel- en restauratiewerkzaamheden, door wie dat uitgevoerd zal worden, dit gezien de ervaringen van de vorige restauratie waar één en ander op viel aan te merken. De kerkrentmeester hebben aangegeven hierin een weloverwogen besluit te zullen nemen, waarbij winstbejag niet aan de orde zal zijn.

Er was een vraag over het antennesysteem in de toren: over de vergoeding hiervan, die jaarlijks wordt geïndexeerd en de brandverzekering, die in orde is.

Verder zijn de jaarcijfers natuurlijk toegelicht, waarbij ook het legaat toegelicht kon worden.

Solidariteitskas 2022

We zijn er voor elkaar!

Geachte heer, mevrouw,

Wat fijn dat we elkaar na een lastige periode weer mogen ontmoeten. We kunnen weer samen vieren en er zijn, voor elkaar en voor onze naasten in de samenleving. Verschillende activiteiten zijn opgestart om weer een plek te zijn waar mensen worden geïnspireerd door Gods woord en lief en leed delen.

We zijn dankbaar dat we samen met vrijwilligers activiteiten kunnen organiseren. Dat is helaas niet voor alle gemeenten mogelijk, omdat behalve ideeën en inzet ook geld nodig is. En daar ontbreekt het gemeenten soms aan. Zij kunnen een beroep doen op de Solidariteitskas. Als voorbeeld: de gereformeerde kerk in Koog Zaandijk deed een beroep op de Solidariteitskas en kon dankzij die bijdrage overstappen van gas-op infraroodverwarming met stroom, deels opgewekt door de zonnepanelen op het zuidoak. Een belangrijke investering met het oog op duurzaamheid en besparing op energiekosten.

Van gemeenten voor gemeenten

De Solidariteitskas is ingesteld vanuit de gedachte dat gemeenten elkaar helpen en ondersteunen om een vindplaats van geloof, hoop en liefde te zijn. Kerken uit het hele land dragen een vast bedrag van € 5,- per belijdend lid bij. Daarom vragen we u om een gift. Voor het werk in uw eigen gemeente én in andere gemeenten. Geef uit dankbaarheid voor wat u in uw eigen gemeente heeft ontvangen. We zijn er voor elkaar!

Uw bijdrage zien we graag tegemoet op IBAN-rekening NL85 INGB 0000 8627 60 of NL59 INGB 0004 9744 76

Hartelijk dank voor uw betrokkenheid!

Wilt u meer weten over de Solidariteitskas? Neem dan contact op met de kerkenraad, of kijk op protestantsekerk.nl/fondsen/solidariteitskas

Van de ZWO

Oude mobiele telefoons

Mogen we dit nog weer even onder uw aandacht brengen?

In de hal van Concordia een doos voor het inzamelen van oude mobiele telefoons.

Oude telefoons bevatten waardevolle grondstoffen waardoor recylen heel zinvol is.

De opbrengst hiervan is voor de projecten van Kerk in Actie.

Bij de Zendingscollecte van 5 juni: Elkaars voeten wassen in Colombia

Vrouwen als vredestichters in Colombia

Hilda Coronado is al bijna zestig jaar non. Ze richtte in Colombia de oecumenische vrouwen-vredesgroep Gempaz op. Christelijke vrouwen met verschillende achtergronden lezen samen de Bijbel. Ze zetten zich met elkaar in om vrede in het jarenlange gewelddadige Colombia in hun hart te verankeren. Zuster Hilda deelt met ons hoe de Bijbel helpt in die lange weg naar echte vrede.

Zuster Hilda geeft haar leven aan God en mensen

Op 18-jarige leeftijd sloot zuster Hilda (77) zich aan bij een katholieke zustersorde. Ze licht toe: *"Ik wilde mijn leven aan Jezus geven. Ik wilde mensen dienen die in de marge van de samenleving staan, die niet meetellen en geen stem hebben: mensen die verlaten zijn, zieken, armen en kleinen. Ik begon mijn weg samen met hen."*

Vrouwen-vredesgroep

Uiteindelijk richt ze de vrouwen-vredesgroep Gempaz op met christelijke vrouwen uit verschillende kerkelijke denominaties. Ze vertelt: *"We leren als vrouwen voor elkaar en voor onszelf te zorgen, we leren geven en nemen, we staan open voor onderlinge verschillen en respecteren elkaar. We raakten politiek bewust en zetten ons in voor gerechtigheid en vrede in ons land. Het heeft me als gelovige en als vrouw veel gebracht: innerlijke groei, bevrijding, vergeving en verzoening."*

Katholieken en Evangelischen wassen elkaars voeten

Tijdens de burgeroorlog in Colombia stonden veel verschillende partijen tegenover elkaar en was er veel geweld, zijn er moorden gepleegd, ook op vrouwelijke leiders. Voor zuster Hilda was 2016 één van de hoogtepunten: *"Toen hebben wij als Katholieke en Evangelische gelovigen een overeenkomst getekend in Bogotá. We erkenden dat we aan beide kanten fouten hebben gemaakt. We beloofden de wapens niet meer tegen elkaar op te nemen. We tekenden een petitie waarin we elkaar vergeving schonken en erkenden dat we gelijk zijn en elkaar willen dienen. Dit werd zichtbaar gemaakt door elkaars voeten te wassen."*

Elkaar steunen tijdens de coronapandemie

Ook tijdens de coronapandemie was dit vredesnetwerk van vrouwen elkaar tot grote steun. Men bleef digitaal contact houden en steunde elkaar waar nodig, ook financieel. Zo begeleidde zuster Hilda via videobellen drie vrouwen met grote emotionele problemen.

Samen bidden, vieren, bijbellezen

Door samen de Bijbel te lezen en van daaruit ervaringen uit hun eigen leven met elkaar te delen, gaan de vrouwen enorm de diepte in. "In iedere tekst waar we ons doorheen hebben gewerkt en door samen te bidden en te vieren, heb ik een enorme rijkdom ontdekt. Een diepte die ik hiervoor niet kende of nog niet had ontrafeld." aldus zuster Hilda. Ze noemt het pad dat ze samen doorlopen hebben de "Bedevaart van de Verzoening.

Wij bevelen de collecte van harte bij u aan.

U kunt uw gift ook overmaken naar de rekening van de ZWO NL87RABO0373741235.

Alvast hartelijk dank.

Kerkenraadsvergaderingen in juni

Dinsdag 21	Diaconie
Woensdag 29	Moderamen

Alle vergaderingen beginnen om 19.30 uur en worden gehouden in Concordia

ALGEMEEN NIEUWS

Afdeling Wildervank

Het seizoen 2021-2022 zit er weer op. We kunnen, wat betreft de avonden dat we bij elkaar konden zijn, terug zien op goede bijeenkomsten. November, december en januari zijn uitgevallen.

20 april heeft apotheker Gera Prins ons achter de schermen van haar apotheek laten kijken. Interessant om te horen wat voor belangrijke taak een apotheker heeft m.b.t. medicijn gebruik. Er wordt regelmatig met artsen en specialisten overleg gepleegd over b.v. een soort medicijn en hoe veel er gebruikt moet worden. Ook zijn er van verschillende leden de bloedsuikers geprikt. Er waren gelukkig geen verontrustende uitslagen bij.

Vrijdag 13 mei is er door een aantal leden een prachtige rondwandeling door de stad Appingedam gemaakt. Een regiowandeltocht georganiseerd door de afdeling van Appingedam.

18 mei hebben we ons in Engeland gewaand met een lezing met power point: "Just British" van dhr. Slagman uit Gees. Engelse tradities, landhuizen, de prachtige natuur, over porselein en keramiek is allemaal voorbij gekomen.

Dit was de laatste avond van dit seizoen. Bij mooi weer hebben we nog een gezellige middag in een tuin in Ommelandervijk.

In het volgende nummer van het kerkblad vindt u ons programma voor 2022-2023.

Een goede zomerperiode toegewenst namens Passage Wildervank-Veendam

Een zomer lied.

De bloemen aan de bomen
zij spellen ons 't geheim,
dat zomerlicht zal komen,
de aarde nieuw zal zijn.
Al vloeien er nog tranen,
of waait er tegenwind,
de bloesem wil beamen:

God is steeds mens-gezind.

Het lied dat vogels zingen
spreekt over levensmoed.

Het wil de mens omringen
met klanken blij en goed.

Al heerst er soms nog schaduw,
of buigt ons hart zich neer,
het zomerlied belijdt ons:

God, U bent onze Heer.

Van Alfred C. Bronswijk

Uitnodiging interkerkelijke vrouwenochtend

Graag nodigen wij u uit voor een *interkerkelijke vrouwenochtend* op **D.V. woensdag 8 JUNI a.s.** in Veendam.

Annette Meerveld zal dan spreken over:

De rechtvaardige zal groeien als een palmboom.

- Wat houdt deze tekst in?
- Wat is rechtvaardig zijn?
- En waarom groeien als een palmboom?
- Zal hier een betekenis achter zitten?
- Wat brengt deze tekst ons?

Locatie: De Kandelaar, Dr. A. Kuiperstraat 46, 9645 AR Veendam.

Aanvang: 9.30 uur.

Van harte welkom!

INLIA

Het hol van de tijger trotseren

Op zijn vlucht door de woestijn volgt hij voetstappen. Van wie ze zijn: hij weet het niet. Zo ver zijn oog reikt, ziet hij niemand. Een weg is er niet, hij kiest dit als zijn pad. De zon klimt steeds hoger. Hij zoekt beschutting. Een hol is de enige plek die schaduw en verkoeling biedt. Maar wat zal hij daarin aantreffen? Een tijger, een hyena, een ratelslang? Voorzichtig nadert hij. Het hol is gelukkig leeg. Voor nu. Vannacht zal hij weer verder moeten.

Yahya is Somalië ontvlucht. Maar de beelden zitten in zijn hoofd. Zijn broer die voor zijn ogen wordt vermoord. Zijn vader en moeder die hij dood aantreft in hun huis. Het bombardement dat iedereen op de vlucht jaagt. Zijn vrouw en kinderen: waar zijn ze? Hij zoekt, tussen de vele dode dieren, de vele dode mensen. Wie hij ook vindt, niet zijn gezin. Na een week heeft alle hoop hem verlaten. Hij vlucht. Weg.

Zo komt hij uiteindelijk in dat hol terecht, in de Jordaanse grensstreek. Als hij die nacht weer op pad gaat, treft hij mensen. Ze geven hem drinken, eten, kleren, nemen hem een stukje mee. Waarschuwen hem niet de grens met Israël over te steken. "Je wordt doodgeschoten."

Gezelschap neergeschoten

In het grensgebied met Syrië valt hij in handen van een boer die hem maandenlang gevangenhoudt en dwingt om voor hem te werken. De zoon bevrijdt Yahya uiteindelijk en vraagt hem zijn vader te vergeven. Yahya belooft het. Hij vertrekt richting Turkije. Onderweg komt hij een groepje Somaliërs tegen, ze trekken samen verder. Nog meer mensen sluiten zich aan.

Bij de Syrisch-Turkse grens telt het gezelschap twaalf mensen. Maar dan opent een Syrische patrouille het vuur. Twee mensen worden doodgeschoten voordat grenswachten vanuit Turkije reageren. Daarna staken de geweren. Ach, gebaart Yahya, laten we het niet meer over de reis hebben. Hij heeft het gered. In 2007 weet hij uiteindelijk Nederland te bereiken.

Identiteit ontkend

Bij de IND vertelt hij zijn verhaal. De vertaler maakt echter fouten, zegt Yahya, en die worden hém aangerekend. De IND gelooft niet dat Yahya uit Zuid-Somalië komt. Er komt een taalanalyse en zie: geen Zuid-Somaliër, luidt het oordeel. Yahya denkt dat hij gek wordt.

Het is een totale shock om zijn identiteit ontkend te zien. De rechtbank oordeelt dat de taalanalyse gebrekkig is, er moet een nieuwe komen. Opnieuw zegt de IND: geen Zuid-Somaliër. Al beantwoordt hij kennisvragen goed en verklaren getuigen dat hij echt uit Zuid-Somalië komt. Yahya hangt tussen wal en schip. Mag niet blijven, kan niet weg.

Geboorteakte

Het zal tot 2016 duren voordat Yahya erin slaagt zijn geboorteakte te bemachtigen en een nationaliteitsverklaring te krijgen, van de lokale autoriteiten in Jubaland (Zuid-Somalië) en de Somalische ambassade in Brussel. Eindelijk. Hij kan bewijzen te zijn wie hij zegt te zijn.

Hij dient een nieuwe aanvraag in. Maar volgens de IND staat de authenticiteit van de documenten niet vast. Bijzonder, om officiële documenten van de ambassade zo in twijfel te trekken. Dat is nieuw. Maar de rechtbank en uiteindelijk ook de Raad van State gaan erin mee.

Achteraf is dat in strijd met het oordeel van het Hof van Justitie van de Europese Unie: het Hof oordeelt in 2021 dat Nederland veel te hoge eisen stelde aan documenten bij opvolgende aanvragen. Maar daar heeft Yahya in 2018 niks aan. Hij zit dan nog steeds muurvast. Met

aanvullende, nieuwe bewijzen dient hij nóg een aanvraag in, maar ook die leidt nergens toe.

“We hebben nieuws voor je”

Zo zit Yahya al sinds 2007 zonder goed nieuws. Onzeker over zijn toekomst. Diep gegriefd dat hij niet wordt geloofd. En dat ondanks alle bewijzen die hij heeft geleverd. Maar dan gebeurt er in het najaar van 2021 iets ongelooflijks. Hij wordt naar het kantoor van INLIA geroepen. “We hebben nieuws voor je.”

INLIA is via via benaderd: Yahya’s vrouw en kinderen leven nog. Ze zoeken hem. Al die jaren al.

“Het was als een droom”, zegt Yahya. Hij krijgt foto’s te zien van zijn vrouw, zijn inmiddels volwassen kinderen, en van hun kinderen. Hij is opa! Hij kan het nauwelijks bevatten. Zijn gezin is destijds weggevoerd door een militie. Het Rode Kruis heeft een hele groep gegijzelden uiteindelijk vrij weten te kopen, waarop het gezin in een vluchtelingenkamp belandde. De UNHCR haalde hen naar de VS. Ze wonen in Minnesota.

‘INLIA-familie’

Iedere dag belt Yahya met hen. Het liefst wil hij dat ze naar Nederland komen. Bij zijn familie hier: INLIA. “Wij zijn hier allemaal een grote INLIA-familie”, zegt hij. Maar ja: zijn gezin heeft daar legaal verblijf, hij hier niet. Het lijkt zelfs ingewikkeld te worden voor hem om hiervandaan naar de VS te kunnen om zich bij hen te voegen.

Radicaal besluit

Dat doet de deur dicht voor Yahya. Hij zit er helemaal doorheen. Hij heeft geen enkel vertrouwen meer in de Nederlandse overheid. Als hij daarvan afhankelijk is, wordt hij nooit met zijn gezin herenigd, denkt Yahya. Hij neemt een radicaal besluit: hij gaat eerst terug naar Somalië.

Ja, daar is het onveilig. Erg onveilig zelfs. Maar nog langer hier afwachten wat er over zijn hoofd heen besloten wordt; dat is nog erger. Yahya neemt het heft in handen. Eerst terug, daarna ziet hij wel verder. De man die het hol van misschien wel een tijger trotseerde, laat zich niet langer uit het veld slaan.

Naschrift INLIA: Yahya is inmiddels in Mogadishu, INLIA houdt contact met hem.

Protestantse Gemeente te Wildervank e.o.

Adressen

Grote Kerk: Raadhuisstraat 8/Torenstraat 80, Wildervank
“Concordia”: Torenstraat 80, Wildervank, tel.(0598) 612255

Internetadressen voor geïnteresseerde lezers

www.protestants-wildervank.nl Site voor al onze gemeente leden.
www.pkn.nl Plaats bij uw favorieten. Internetsite voor al uw inlichtingen van en over de SOW-Kerken.
www.jacobsladder.nl Website met informatie over rouw en trouw, godsdienst en geloof.
www.groningendrenthe.pkn.nl Op deze site vindt u het complete aanbod van het PDC in onze regio, aangevuld met alle actuele informatie.
www.kerkinactie.nl Alle informatie over Kerkinactie.
www.intratext.com Informatie over en rond de Bijbel in diverse talen, zoeken op woord, concordanties etc. (w.o. Nederlands).
www.kerkrecht.nl Digitaal kenniscentrum voor kerkgenootschappen in Nederland.
www.denieuwebijbelvertaling.nl Informatie over de nieuwe Bijbelvertaling.

Adreswijziging

Bij verhuizing graag uw adreswijziging z.s.m. doorgeven aan de ledenadministratie. Indien u verhuist buiten de grenzen van onze kerk, bijvoorbeeld naar Veendam ten noorden van Skagerrak en u wilt bij de kerk van Wildervank blijven dan kunt u dit doorgeven bij de ledenadministratie.

Daarnaast moet u bij de kerkelijke gemeente waar u naar toe verhuist doorgeven dat u bij Wildervank wilt blijven.

Ook graag een adreswijziging naar Context sturen indien u die wilt blijven lezen.